

CURTEA DE APEL BĂLȚI

Dosarul nr.1r-171/2018

Instanța de fond: Judecătoria Edineț

sediul Ocnița

Judecător: E.Bejenaru

D E C I Z I E

ÎN NUMELE LEGII

20 martie anul 2019

municipiul Bălți

Colegiul penal al Curții de Apel Bălți

Avînd în componența sa:

Președintele ședinței de judecată	Rotaru Ala
Judecători	Burdeniuc Ruslana, Pușca Dumitru
Grefier	Rădăuță Inna

Cu participarea:

Procurorului Prisacari Lilia

Avocatului Cernomoreț Sergiu

A judecat în ordine de recurs în ședință publică recursul declarat de procurorul în Procuratura Anticorupție Oficiul Nord Pasat Igor împotriva sentinței Judecătoria Edineț sediul Ocnița din 14.09.2018, conform căreia

Vataga Mihail Nicolai, născut la xxx, originar din satul xxx comuna xxx raionul xxx, domiciliat în satul xxx comuna xxx raionul xxx, cetățean al Republicii Moldova, de naționalitate moldovean, studii superioare, nesupus serviciului militar, starea familială – căsătorit, fără antecedente penale

A fost achitat de învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.324 alin.4 CP RM, pe motivul că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

Termenul de judecare a cauzei în instanța de fond: 20.03.2017-14.09.2018.

Termenul de judecare a cauzei în instanța de recurs: 15.10.2018-20.03.2018.

Procedura de citare legală executată.

Asupra recursului, în baza materialelor din dosar și argumentelor prezentate în ședință, Colegiul penal al Curții de Apel Bălți -

C O N S T A T Ă:

Pentru a se pronunța în sensul celor expuse instanța de fond a reținut, că Vataga Mihail este învinuit de către organul de urmărire penală pentru faptul că el, fiind angajat al Serviciului Vamal, în baza ordinului nr.707-p din 01.08.2012 în funcția de inspector principal, Centrul Chinologic al Serviciului Vamal desfășurând activitatea de serviciu în cadrul Biroului Vamal Briceni, Postului vamal Otaci, situat Republica Moldova, raionul Ocnița orașul Otaci strada Prieteniei nr.86, acționând contrar obligațiilor impuse de funcția deținută prin fișa de post, codului Vamal, codului de conduită a colaboratorului vamal și Legii cu privire la prevenirea și combaterea corupției, fiind obligat să nu se lase influențat în luarea deciziilor de către persoane din afara instituției, în special în situația în care acest fapt ar conduce la crearea anumitor favoruri unei persoane, iar comportamentul său atât public, cât și privat, nu trebuie să-l facă vulnerabil de o influență nedatorată altei persoane, să respingă și să comunice conducătorului ierarhic superior orice tentative sau acte de corupție, să nu folosească poziția sa în interesele particulare și să nu sugereze o recompensă pentru îndeplinirea oricărui atribuții de serviciu, să nu solicite, să nu primească sau să nu accepte cadouri, împrumuturi și orice alte valori sau servicii, în legătură cu îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, de la persoane cu care se află în relații de serviciu, urmărind în scop de profit, la data de 03.07.2016, în intervalul de timp 11.56.01-11.56.27 a pretins, acceptat și primit personal pentru sine de la Chiselița Vasile, șoferul autocarului de model Neoplan-N516SHD-2001, cu n/î xxx, supus controlului vamal în Postul vamal Otaci, în calitate de mită mijloace bănești proporțiile cărora nu depășesc 100 unități convenționale și anume suma de 50 lei ce nu i se cuvine, pentru a nu interveni, favoriza și a autoriza trecerea persoanelor aflate în autocar, autocarului de model Neoplan-N516SHD-2001, cu n/î xxx și a

rajonza și a autoriza trecerea persoanei anate în autocar, autocarul de model neapian nr 103112-2001, cu nr 111 XX și a mărfurilor transportate în acest autocar peste frontiera de stat a Republicii Moldova, prin Postul vamal Otaci, fără efectuarea controlului la trecerea frontierei și controlului vamal obligatorii și/sau cu încălcarea procedurii legale stabilite prin Legea cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova.

Acțiunile de acceptare și primire a sumelor de bani având nuanță de sistem, iar obiceiul de a primi de la cetățeni diferite sume de bani fiind o îndeletnicire desfășurată în timp.

Astfel, Vataga Mihail se învinuiește că prin acțiunile sale intenționate a comis infracțiunea prevăzută de art.324 alin.(4) Cod penal - corupere pasivă, adică pretinderea, acceptarea și primirea de către o persoană publică, personal de bunuri în proporții care nu depășesc 100 unități convenționale, ce nu i se cuvin, pentru sine și pentru altă persoană, pentru a îndeplini sau nu ori pentru a întârzia sau a grăbi îndeplinirea unei acțiuni în exercitarea funcției sale sau contrar acesteia.

Sentința instanței de fond a fost contestată cu recurs în termen de către procurorul în Oficiul Nord al Procuraturii Anticorupție, Igor Pasat, care în motivare invocă ilegalitatea sentinței din următoarele considerente:

-instanța de judecată incorect a apreciat situația de fapt și neîntemeiat l-a achitat pe Vataga Mihail de sub învinuirea adusă în comiterea infracțiunii prevăzute de art.324 alin.(4) CP,

-astfel, pentru a se pronunța în sensul celor menționate supra, instanța a invocat că învinuirea înaintată lui Vataga Mihail este întemeiată pe presupuneri și nu este întărită pe probe veridice și incontestabile pentru constatarea vinovăției inculpatului,

-consideră instanța că declarațiile depuse de către martorii Chiselița Vasile și Mațiaga Vladislav în ședința de judecată nu dovedesc fapta incriminată lui Vataga Mihail, mai mult ca atât instanța a apreciat critic declarațiile date de către martorul Chiselița Vasile din motiv că nu sunt confirmate prin alte probe și că ar veni în contradicție cu declarațiile date de către Chiselița Vasile în cadrul urmăririi penale,

-la fel consideră instanța, că nu poate fi pusă la baza sentinței de condamnare nici secvența video anexată la materialele cauzei penale, deoarece din imaginile video respective nu reiese în mod cert și incontestabil faptul că Chiselița Vasile a transmis inculpatului suma de 50 lei, sau faptul că în general inculpatului i-a fost transmis careva obiect,

-cu referire la cele invocate de către instanță în susținerea soluției adoptate pe caz, consideră ca aprecierea instanței absolut nu reflectă situația de fapt constatată atât în cadrul urmăririi penale cât și în cadrul cercetării judecătorești,

-referitor la caz martorul Chiselița Vasile în instanța de judecată a declarat concret și cert faptul că pe Vataga Mihail îl cunoaște și sunt în relații bune. La 03.07.2016 activa în calitate de șofer pe ruta Soroca-Moscova. Ca de obicei grănicerul a strâns pașapoartele, apoi el a luat actele și a mers la vamă. De autobus s-a apropiat chinologul Serviciului Vamal pe nume „Mircea” care a verificat vizual în salon și bagaj. La ei era așa stabilit că acestuia îi transmiteau la traversarea frontierei suma de 50 lei, mai mult nu-i dădeau,

-mai menționează martorul că inculpatul nu a cerut bani însă i-a acceptat și a luat de la el suma de 50 lei. Această sumă de bani o transmitea ca o mulțumire. Aceasta era o regulă și așa făceau toți colegii săi șoferi de autocare. Suma de 50 lei nu era dictată de numărul de pasageri transportați. Banii în sumă de 50 lei i-a transmis după efectuarea controlului. Nu ține minte exact ce fel de bancnote i-a dat însă i-a dat în mână inculpatului. Ce a făcut acesta ulterior cu banii nu cunoaște deoarece nu s-a uitat din urma acestuia,

-astfel din declarațiile martorului reiese că acesta la data de 03.07.2016 personal a transmis în mână inculpatului suma de 50 lei, bani pe care acesta i-a acceptat, declarații care au fost depuse în instanță sub jurământ,

-nu este clară aici poziția instanței care a apreciat critic aceste declarații, or martorul indică direct la inculpat, mai mult ca atât aceste declarații sunt confirmate și prin imaginile video anexate la cauza penală, care au fost ridicate de la camerele exterioare instalate în Postul vamal Otaci,

-faptul că în cadrul urmăririi penale martorul a declarat că suma de bani oferită angajatului serviciului vamal reieșea din numărul de pasageri, iar în instanță a declarat că suma de 50 lei transmisă inculpatului nu depindea de numărul de pasageri, nu servește temei pentru a aprecia critic declarațiile martorului date sub jurământ. În acest caz instanța de judecată eronat a stabilit că martorul a făcut declarații contradictorii, deoarece martorul în cadrul urmăririi penale a explicat la general care era procedura de calculare a sumei mitei atât pentru angajații poliției de frontieră cât și pentru angajații Serviciului Vamal, iar pentru chinologul Serviciului Vamal, adică pentru inculpat, a declarat că de fiecare data îi transmitea suma de 50 lei, nu mai mult. Deci în cazul respectiv instanța eronat a apreciat ca și critice și declarative declarațiile martorului,

-este de menționat și faptul că declarațiile martorului coroborează și cu imaginile video anexate la cauza penală din care reiese cert că Chiselița Vasile îi transmite inculpatului o anumită sumă de bani, în timpul efectuării controlului de către acesta,

-astfel, potrivit imaginilor captate de camerele exterioare instalate în Postul Vamal Otaci se constată că la 03.07.2016 la ora 11.56.01, șoferul urcă în autocar, înaintea sa intrând un inspector vamal îmbrăcat în pantaloni de la uniformă de culoare albastru închis, cămașa cu mânica scurtă de culoare albastru închis și pantaloni de la uniformă cu părul cărunt. Ultimul verifică ceva într-o cutie care se afla în fața primului scaun, moment în care din imagini se observă venind din spatele autocarului pe culoar șoferul care ținând ceva în mână dreaptă (din spusele martorului mijloace bănești), pe care o avea poziționată mai aproape de buzunarul drept se apleacă puțin spre colțul de la ușa de la intrare numărând bancnotele, iar inculpatul concomitent apropiindu-se se observă cum la 11.56.27 introduce ceva în buzunarul drept de la pantaloni și se îndepărtează răsând de la autocar,

-așa dar, faptul primirii de către inculpatul Vataga Mihail la data de 03.07.2016 de la Chiselița Vasile ca mită suma de 50 lei, este dovedit pe deplin atât din declarațiile martorului cât și prin imaginile video anexate la cauza penală, nu sunt plauzibile în cazul dat argumentele instanței precum că din imagini se observă doar faptul că Chiselița Vasile a transmis „ceva” inculpatului Vataga Mihail și ultimul a pus „ceva” în buzunarul drept de la pantaloni, însă nu se distinge în mod clar și evident că inculpatul a pus în buzunar anume suma de 50 lei,

-în situația în care instanța nu este ferm convinsă că anume suma de 50 lei a fost transmisă inculpatului, menționează că potrivit pct.3.2 al Hotărârii Explicative a Curții Supreme de Justiție nr.11 din 22.12.2014 „Cu privire la aplicarea legislației referitoare la răspunderea penală pentru infracțiunile de corupție”, cu modificările ulterioare este stipulat că „...dacă a fost acceptat un folos material fără a cunoaște însă natura și cuantumul patrimonial al acestuia, fapta coruptului va fi încadrată în conformitate cu art.324 alin.(4) CP”,

-cît privește declarațiile martorului Mațiaga Vladislav, care în instanța de judecată a declarat că nu susține declarațiile date la urmărirea penală, acestea urmau a fi apreciate critic de către instanța de judecată, deoarece ultimul la urmărirea penală a relatat cu lux de amănunte circumstanțele în care Chiselița Vasile a transmis inspectorului vamal remunerația ilicită. Mai mult ca atât martorul Mațiaga mai declara că cu banii la vamă se lămură Chiselița Vasile, adică indirect acesta confirmă faptul că se transmiteau anumite sume de bani angajaților Serviciului Vamal,

-mai mult ca atât martorul Chiselița Vasile a explicat faptul că transmiterea banilor în postul vamal Otaci era ca o cutumă, fapt ce demonstrează caracterul repetat al acțiunilor infracționale, iar netransmiterea remunerației ilicite ar fi putut crea dificultăți la traversarea frontierei,

-astfel, din cele mai sus expuse, urmare a probelor acumulate în cadrul urmăririi penale și cercetate în instanța de judecată inculpatul Vataga Mihail urma a fi recunoscut culpabil de comiterea infracțiunii prevăzute de art.324 alin.(4) CP, însă consideră că instanța incorect a apreciat probele cercetate și incorect și nefondat a apreciat critic probele directe care confirmă vinovăția lui Vataga Mihail,

-solicitând admiterea recursului, casarea sentinței instanței de fond, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie recunoscut culpabil Vataga Mihail de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.324 alin.(4) Cod penal însă ținând cont de faptul ca a intervenit termenul de prescripție al tragerii la răspundere penală a înceta procesul penal în legătura cu intervenirea termenului de prescripție. În baza art.106 CP a confisca de la Vataga Mihail mijloace bănești în sumă de 50 lei /contravaloarea sumei de bani primită ilegal de către Vataga Mihail de la cet.Chiselița Vasile/ cu trecerea lor forțată și gratuită în folosința și proprietatea statului. Corpurile delictive care se păstrează la materialele cauzei penale date de păstrat la materialele cauzei penale. Cheltuieli de judecată în sumă de 12450 lei de încasat de la Vataga Mihail în folosul statului.

Procurorul participant s-a pronunțat pentru admiterea recursului declarat pe caz, din motivele invocate.

În ședința instanței de recurs inculpatul Vataga Mihail a solicitat respingerea recursului declarat de procuror.

Avocatul Cernomoreț Sergiu în interesele inculpatului Vataga Mihail, în ședința instanței de recurs a solicitat respingerea recursului declarat de procuror.

Verificând argumentele invocate în recurs prin prisma probelor administrate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, audiind participanții la proces, Colegiul penal ajunge la concluzia că recursul declarat urmează a fi admis, cu casarea integrală a sentinței și remiterea cauzei la rejudecare în alt complet de judecată, reeșind din următoarele considerente.

Soluția Colegiului penal se întemeiază pe dispozițiile art.449 al.(1) pct.2) lit.c) CPP RM, potrivit cărora, judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: 2) admite recursul, casând hotărârea, parțial sau integral, și ia una din următoarele soluții: c) dispune rejudecarea cauzei de către instanța de fond dacă este necesară administrarea de probe suplimentare.

Potrivit art.441 al.(1) CPP RM se reglementează, că instanța de recurs judecă recursul numai cu privire la persoana la care se referă declarația de recurs și numai în raport cu calitatea pe care aceasta o are în proces.

Conform art.441 al (2) CPP RM se indică, că instanța de recurs examinează cauza în limitele temeiurilor prevăzute în art.444, însă ea este obligată ca, în afara temeiurilor invocate și cererilor formulate de recurent, să examineze întreaga cauză sub toate aspectele, dar fără a agrava situația părții în favoarea căreia s-a declarat recurs.

Potrivit art.448 al.1 CPP RM se indică, că judecînd recursul, instanța verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei și a oricăror documente noi prezentate în instanța de recurs.

Conform art.448 al.2 CPP RM la fel se indică, că instanța de recurs este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în recurs.

Colegiul penal reține, că potrivit prevederilor art.384 alin.(3) CPP, sentința instanței de judecată trebuia să fie legală, întemeiată și motivată.

Potrivit 384 al.4 CPP se indică, că instanța își întemeiază sentința numai pe probele care au fost cercetate în ședința de judecată.

Potrivit art.385 al.1 CPP RM se indică, că la adoptarea sentinței, instanța de judecată, printre altele, soluționează

următoarele chestiuni în următoarea consecutivitate:

- 1) dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul;
 - 2) dacă această faptă a fost săvârșită de inculpat;
 - 3) dacă fapta întrunește elementele infracțiunii și de care anume lege penală este prevăzută ea;
 - 4) dacă inculpatul este vinovat de săvârșirea acestei infracțiuni.
- 13) ce trebuie să se facă cu corpurile delictelor.

La fel conform art.394 al.3 CPP RM se reglementează, că partea descriptivă a sentinței de achitare trebuie să cuprindă:

- 1) indicarea învinuirii pe baza căreia cauza în privința învinuitului a fost trimisă în judecată;

2) descrierea circumstanțelor cauzei constatate de instanța de judecată și enunțarea temeiurilor pentru achitarea inculpatului, cu indicarea motivelor pentru care instanța respinge probele aduse în sprijinul acuzării. Nu se admite introducerea în sentința de achitare a unor formulări ce ar pune la îndoială nevinovăția celui achitat.

Colegiul penal ține să indice și prevederile art.397 CPP RM, care reglementează, că dispozitivul sentinței de condamnare, precum și al celei de achitare sau de încetare a procesului penal, pe lângă chestiunile enumerate în art.395 și 396, în cazurile necesare, trebuie să mai cuprindă:

- 3) hotărârea cu privire la corpurile delictelor.
- 5) dispoziția referitoare la repartizarea cheltuielilor judiciare.

Totodată, conform prevederilor art.101 alin.(1) CPP, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor.

Colegiul penal conchide, că judecând cauza penală în privința lui Vataga Mihail în comiterea infracțiunii prevăzute de art.324 alin.(4) CP RM, instanța de fond nu a respectat normele procesuale, nu a determinat aspecte importante pentru judecarea cauzei și a apreciat probele superficial, ca rezultat prematur a ajuns la concluzia de a achita inculpatul Vataga Mihail în crima incriminată, fără a respinge motivat toate probele invocate de procuror în susținerea acuzației penale aduse inculpatului.

Astfel, luându-se în considerație prevederile normelor legale cu privire la temeiurile de rejudecare a cauzei și anume art.449 al.(1) pct.2) lit.c) Cod Procedură Penală, instanța de recurs reiterează că potrivit materialelor cauzei și a proceselor-verbale a ședințelor judiciare, instanța de fond nu a reflectat situația de fapt constatată atât în cadrul urmăririi penale, cât și în cadrul cercetării judecătorești, apreciind critic declarațiile martorului Chiselița Vasile, la care face referire procurorul în cererea de recurs, fără însă a aduce o motivare convingătoare probelor existente la caz.

Totodată, instanța de fond nu s-a expus în dispozitivul sentinței referitor la soluția adoptată privind corpurile delictelor și cheltuielile judiciare solicitate de acuzator.

La judecarea recursului declarat, procurorul participant a invocat necesitatea cercetării probelor, precum și administrării de probe suplimentare, care urmează a fi cercetate și apreciate în ordinea stabilită, ce nu o poate face instanța de recurs, temei care generează soluția dispunerii rejudecării cauzei, or verificarea unor asemenea probe, cât și analiza faptelor reținute în sarcina inculpatului prin rechizitoriul ține doar de competența instanței de fond.

În ședința instanței de recurs nu pot fi administrate mărturiile personale ale inculpatului și ale celorlalți martori ai acuzării și apărării, prin audierea din nou atât a inculpatului cât și a anumitor martori, nu pot fi întreprinse alte acțiuni procedurale ce ar contribui la verificarea probelor administrate de către instanța de fond, instanța de recurs nu întocmește proces-verbal al ședinței de judecată, prin urmare, instanța de recurs este în imposibilitate legală de a administra probe noi și nu poate proceda la o apreciere asupra vinovăției sau a nevinovăției inculpatului, fără a-l asculta pe inculpat și fără a evalua, în mod direct, elementele de probă prezentate de părți, în caz contrar procedura derulată neîndeplinind exigențele unui proces echitabil, drept garantat de art.6 CEDO.

Totodată, instanța de recurs reiterează faptul, că declanșând o continuare a judecării cauzei în fond, recursul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât o dată exercitat, produce un efect devolutiv complet în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept în privința persoanelor ce a fost declarat.

În sensul celor enunțate, Colegiul penal statuează, că la chestiunile de drept se referă cele ce țin de următoarele: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual penal sau contravențional au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate supra, hotărârea instanței urmează a fi desființată, cu trimiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de fond, în alt complet de judecată.

În situația în care eroarea depistată nu poate fi corectată de către instanța de recurs, la rejudecarea cauzei instanța de fond urmează să se conducă de normele legale ale legislației procesual-penale, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia: să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele leii. să le dea o evaluare cuvenită cu arăntarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate. să

elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date; să-și argumenteze clar concluziile în decizia adoptată, iar în caz de adoptare a unei concluzii de vinovăție sau nevinovăție a inculpaților, să emită o soluție clară, ținând cont de motivele casării sentinței atacate, de practica unitară în acest domeniu, precum și de practica relevantă a CEDO, cu adoptarea unei sentințe, cu respectarea prevederilor art.385 și art.394 Cod Procedură Penală a RM, legale, întemeiate și motivate.

Reeșind din cele enunțate mai sus, pentru a da posibilitate părții acuzării de a administra probe suplimentare, cauza penală urmează a fi remisă la rejudecare în aceeași instanță în alt complet de judecată.

La rejudecare cauza urmează a fi cercetată sub toate aspectele, complet și obiectiv a probelor propuse de părți, cu aprecierea obiectivă a probelor administrate în cauză și pronunțarea argumentată și detaliată asupra tuturor argumentelor invocate de participanții la proces, cu verificarea dacă în acțiunile inculpatului se cuprind elementele infracțiunii imputate, dacă sunt probe ce ar atesta volumul învinuirii formulate, fiind adoptată o sentință legală, întemeiată și motivată.

Conducându-se de art.449 al.1 p.2 lit.c CPP RM, Colegiul penal al Curții de Apel Bălți

DECIDE:

Admite recursul declarat de procurorul în Procuratura Anticorupție Oficiul Nord Pasat Igor împotriva sentinței Judecătorei Edineț sediul Ocnița din 14.09.2018, sentință care se casează, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de fond, în alt complet de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecător

Rotaru Ala

Judecător

Burdeniuc Ruslana

Judecător

Pușca Dumitru